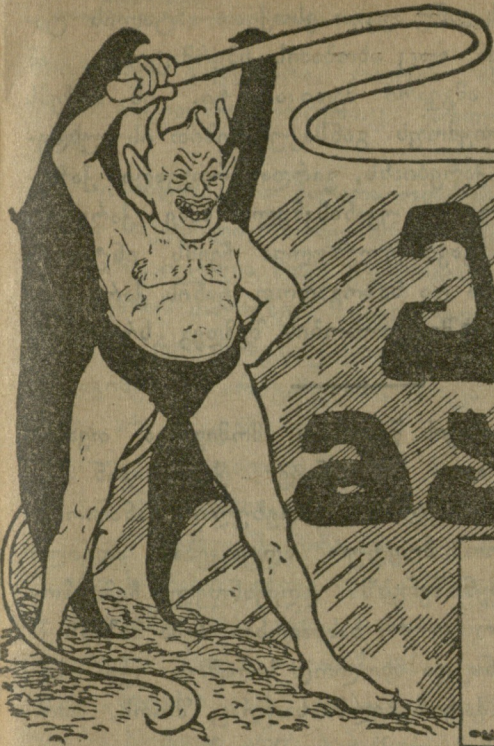

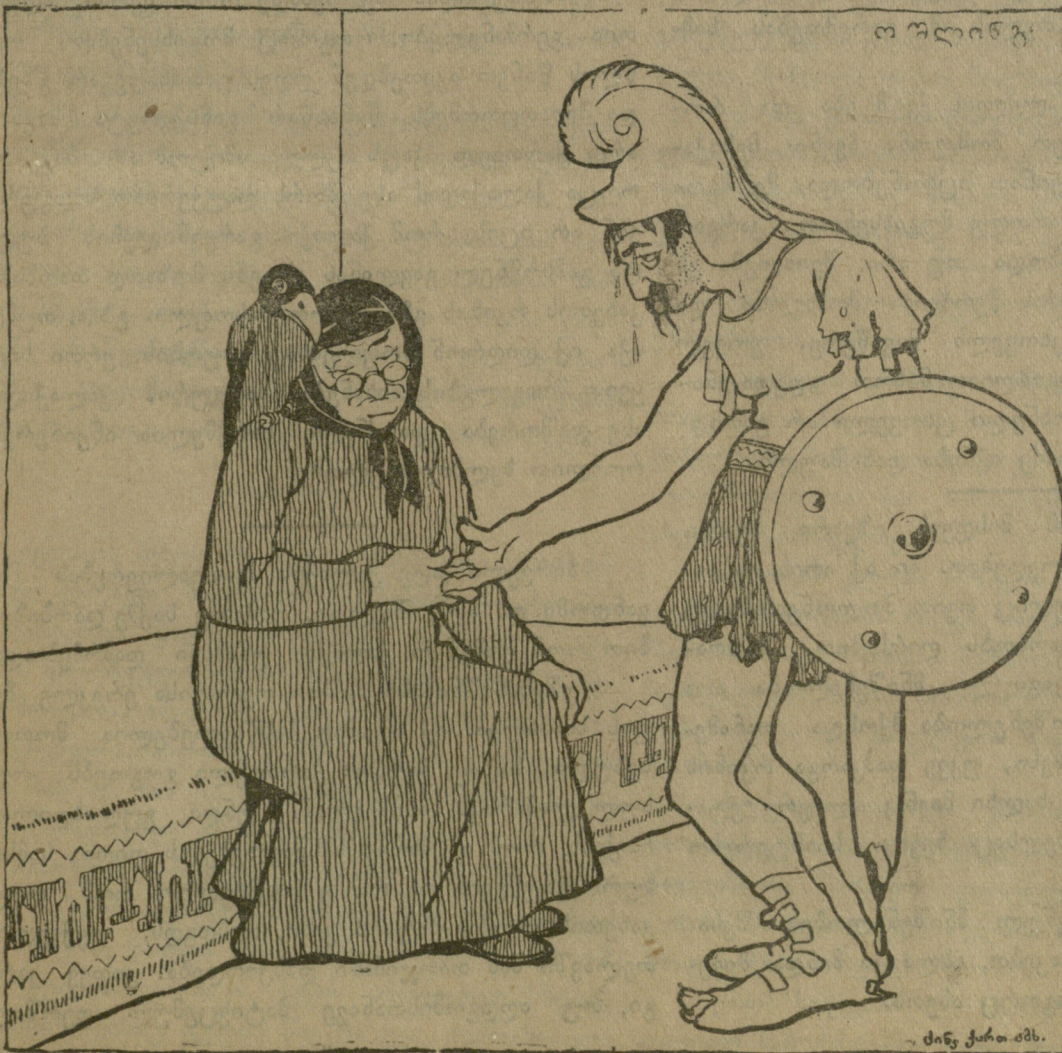
იუმორისგ. ჟურნალი

აშუაპირი დათრახი

№ 16

ქინკ. ქარ. ამხ.

ო. შლინკა

ქინკ. ქარ. ამხ.

ომის ღმერთი. მკობავი, იქნება უგნ მითხრა როდის მოვლება ბოლო ამ საშინელებას!

მკობაო 30!

სამი დღე კახეთში.

სამური სანახავი იყო ჩვენი მატარებელი, როცა ჩალოუბნის ხვეულში გველივით იკლანებოდა. ტყუილია, თითქო ქართველ ინჟინერს არ შეეძლოს გზის ხელოვნურათ მიხვევ-მოხვევა.—ეს ჩალოუბანი, პირში ჩალა გამოვლებულს დასტოვებს ჩვენ თავად-აზნაურებსო, იხუმრა ვიღამაც, როცა გზის პირად მოხდებულნი მეწყერი დაინახა.

თავ-თავკვე მატარებელი ცოტა მეტის სისწრაფით დაეჩანა და თითქო რალაც მოულოდნელათ შეიქრა ვენახებით აყვითლებულ სოფელში. სწორეთ გამაოცა ლედვისა და ვენახის სიმრავლემ.

ერთ ეზოში, ლედვის ქვეშ, ღრმად ჩაფიქრებული კებიანი ვირი ება. ჩემს მესხიერებაში უნებლიეთ გადაიშალა ის ფურცელი, რომელზედაც კიტას ფილოსოფოსი დათიკო კასრადე სწერია. საზოგადოთ ყველა მოგზაურები აღნიშნავენ, ხოლმე, ქიზიყში, ვირების სიმრავლეს. „საქართველოს“ რედაქცია, სადაც დ. კასრადე თანამშრომლობს, სამართლიანად არა სთვლის ამ გარემოებას სამწუხარო მოვლენათ.

ვირი, რომელიც ლედვის ქვეშ ება და რომელმაც ისე უნებლიეთ მომაგონა ჩვენი სასიქადულო მოღვაწე, არჩეინათ იცხონებოდა. მე მგონია იცხონებოდა. სიმართლე მოვახსენოთ კარგათ აღარ მახსოვს იცხონებოდა თუ არა. შეიძლება ეს ცოხნა ახლა დ. კასრადის წერილმა მომაგონა და მე იმ უდანაშაულო ცხოველს მივაწერე. ყოველ შემთხვევაში თქვენ შეგიძლიათ ნახოთ „დედა-ენაში“ და თუ ვირი მცოხნელი ცხოველი არ გამოდგება, მაშინ ბ-ნი კასრადე იქნება დანაშაული.

სოფელი სოფელს მისდევს, ზვარი ზვარს. ჩვენ გურჯაანს ვუახლოვდებით. აი აქ არის ის სანაქებო ტალახი, რომელიც თვით პოლონეთისა და რუსეთის ტალახებს სჭარბობს ღირსებით. მართალია მათ დიდი სტრატეგიული მნიშვნელობა არა აქვთ და თუ რაიმე მნიშვნელობა ჰქონდა თანამედროვე ტალახების მსგავსი, უკვე დაჰკარგა რკინის გზის გაყვანით, მაგრამ ხალხი მაინც ძლიერ ეტანება და ჩვენს მატარებელსაც ბევრი საინტერესო ტვირთი მოაკლდა.

ამ ტალახის ეროვნულ მნიშვნელობის შესახებ ქვევით მოვილაპარაკებთ, ახლა კი მინდა შევეხო, მის ღირსებას, როგორც ასეთს.

გურჯაანის, ანუ უკეთ ვსთქვათ ახტალის ტალახი, ეს იგივეა, რაც ახობადის სპრმატიანი, ან სხვა რომელიმე ამგვარი მედიკამენტი. ის არჩენს ყოველგვარ ავთემოფს. განსაკუთრებით ის უხდება ყოველგვარ ქარებიანს, გარდა ერთგვარი ქარებისა. სამწუხაროთ ეს უკანასკნელი სახე ქარებისა ყველაზე მეტად გავრცელებულია ჩვენს ინტელიგენციაში. ფეხისა და საზოგადოთ ტანის ქარი ერთი კვირის ტალახში გორაობის შემდეგ სრულიად ქრება.

მე კახეთისათვის წინეთაც მომივლია თვალი თვით „ვარსკვლავთა მომიჯნავე“ ქალაქიდან და მინახავს ალაზნის ველის დიდებული სანახაობა. ამიტომ არის, რომ პოეტურ აღტაცებას ადგილი არა აქვს ჩემს შენიშვნებში. დღევანდელი ჩემი მოგზაურობა უფრო კერძო ხასიათისაა. ჩემს მიზანს ქ. თელავი შეადგენს და მხოლოდ საღამოს ექვს საათზე შეჰკივლა მატარებელმა სადაც შორს, მთის ფერდობზე გაშენებულ პატარა ქალაქს.

სადგურიდან თელავამდე ოთხი გერსი აღმართია. გერმანელები, როგორც მოგეხსენებათ, ოცი წლის წინეთ აკეთებდნენ დღეს გამოსადეგარ გზებსა და პლათფორმებს. წინასწარ განსჯერტა საგნისა არც ქართველ კაცს აკლია. ამიტომ არ მიკვირს, როცა ქალაქიდან ასე შორს დაუქერიათ სადგური. ვინ არ იცის, რომ ქალაქი გარყვნილების ბუდეა და გამხრწნელ გავლენას ახდენს მოზარდ თაობაზე. კახეთის რკინის გზა უფრო სასოფლო გზაა, თუმცა აქა იქ დიდრონ სოფლებსაც გაურბის. ერთი სიტყვით მრავალგზის აიხსნება სადგურის ქალაქიდან ასე დაშორება და ძნელი სათქმელია ინჟინერები რომლით ხელმძღვანელობენ.

პირველი დღე ქალაქის დათვლიერებას მოვანდომე და არც შევცდი, რამეთუ საქმე დარბაზობით რომ დამეწყო ქალაქი უნახავი დამრჩებოდა.

უშესანიშნავესი ნაშთი თელავისა ერეკლე მეფის სასახლეა. იქ ამჟამად სასწავლებელია მოთავსებული, სადაც პატარა ქართველი გოგოებს რუსულ ლაპარაკს ასწავლიან. უნდა გულახდილად ითქვას, რომ ამ მხრივ სასწავლებელს დიდი სამსახური გაუწევია და რაიმე სასწაულით რომ დღეს კახეთის ლომი, პატარა კახი, აღსდგდს, უეჭველია თელავში მას თარჯიმანი დასჭირდება. კიდევ კარგი, თუ აღდგომისთანავე პატივცემულ ფერშალ

მარტინოვს გადაეყარა, რადგან ის ერთად-ერთი კაცია თელავში, რომელიც ქართულად ლაპარაკობს.

სასახლის ერთ პატარა ოთახში კედელზე ფირფიტაა მიჭედვლილი, რომელზედაც აწერია: „ამ ოთახში გარდაიცვალა მეფე ერეკლე“. იქვე, (ვგონებ ბუხრის თაროზე,) მიყუდებულია პატარა ლააწერილი, რომელზედაც ერეკლე მეფე ხატია. წარმოიდგინეთ მე არ გამეცინა, როცა ყოველივე ეს ვნახე. არ გამეცინა იმიტომ, რომ თელაველები, როგორც საზოგადოთ ყველა ქართველები, ძლიერ ჰკვიანნი ხალხია, და თუ მართლა საჭირო იყოს ერეკლეს სასახლეში მისი ძეგლი, ან თუნდაც შესაფერი სურათი, ერთი სიტყვით თუ საჭირო იყოს ამ კაცის პატივის ცემა, განა ასე დასტოვებდნენ დიდებული გმირის ოთახს? ვინ იცის, რაკი ერეკლეს „პატარა კახს“ ეძახოდნენ, იქნება მართალია პატარა სურათი არის საჭირო! მაგრამ თუ ვინცაბა ეს უყურადღებობა დანაშაულია კახეთის გმირის წინაშე, იმ შემთხვევაშიაც ახლანდელი თაობა ადვილი გასამართლებელია.

საქმე იმაშია, რომ თუ ისტორიას დაუუჯერებთ მისი თანამედროვე ქართველები პირდაპირ აღმერთებდნენ თავისს საყვარელ მეფეს. მისთვის არ ზოგავდნენ არა თუ შვიდ მანეთიან სურათსა და ჩარმჩოს, თვით სიცოცხლესაც კი. ათ მცნებაში პირდაპირ სწერია, რომ გარდა იეგოვასი არავისი გაღერება არ შეიძლება. მე ვფიქრობ და აღბათთქვენც დაერწმუნებით,—**აი ამიტომ გაუწყრა ღმერთი** საზოგადოთ კახელებს და კერძოთ თელაველებს.

თელავის ბულვარი ზედ სასახლეზეა მიყრდნობილი და ჩემი მისვლისას საგანგებო სანახაობას წარმოადგენდა. ვილაც არამზადას ჩამოველო და გზიდან ამორჩეული უზარმაზარი ქვები ყველა ზევით ამოეყარა. ამგვარათ, საუცხოვო წალკოტი აღმაშფოთებელ სანახაობას წარმოადგენდა. მიუჩვეველი ხალხი ხან აქ, ხან იქ ეცემოდა და შესაფერი სიტყვებით იხსენიებდა ამ საქმით ჩამოდნთ.

ამაობდნენ:—წუხელ საღამოს ქალაქის თავი ცოტა შეზარხოშებული შემოვიდა ბაღში, ქვას ფეხი წამოჰკრა, წაიქცა და ცხვირი იღრძოო. ამიტომ განკარგულება გამოსცა ქვები ამოეყარათ ზეზე, რომ ფეხიზღებდაც ფეხები წაეკრა და ცხვირები ეღრძოთ.

მე ეს ამბავი არ მჯერა. მე მგონია ეს ჩემ წინააღმდეგ იყო მოწყობილი მახე, რომ სადმე ფეხი მომეტეხა. საზოგადოთ ყველა ქალაქის თავი მემდურის, თუმცა არავისთვის არაფერი არ დამიშავებია.

ნადიკვარი, ეს თელავური ეიფელის კოშკია. იქიდან საუცხოვო სურათი იშლება თქვენ თვალწინ, და აი ამიტომაც თელაველები იქ თავს ლამით იყრიან: მაშინ მდგლოზე გორაობა ადვილი მოსახერხებელი საქმეა. ვისაც ბულვარის ქვებზე ხტუნაობა მოეწყინება, ის ნადიკვარის მინდორზე მინდის საგორაოთ, ხოლო ვინც გული იჯერა ნადიკვარზე გორაობით, ის ბულვარის ქვებზე ხტუნაობით აგვირგვინებს ყოველდღიურ საქმიანობას.

როგორც ბულვარში, ისე ნადიკვარზე ყოველთვის მდებრობითი სქესი სჭარბობს. შეიძლება ეს დღეს დღეობით იყოს, რადგან მამაკაცთა უმრავლესობა ჯარში და დრუეინებშია გახიზნული. განუწყვეტელი ეივილი-ხივილი, სიცილი და აყდურული ჰხიბლავს უცხო მოგზაურს.

უმრავლესობა თელაველებისა რუსულ ენაზე ლაპარაკობს, ხოლო უმცირესობა რალაც საშუალო, რუსულ-ქართულზე. წმინდა ქართულათ მოლაპარაკე ჩემ დროს მხოლოდ ბ-ნი მარტინოვი აღმოჩნდა.

კულტურულ დაწესებულებათა რიცხვი თელავში ერთობ დიდია.

დავიწყით „მირთვოი ოტდელიდან“. ის გაღმოდგმულია ნადიკვარის მდლოზე და მედიდურათ დაპყრებს მთელ ალაზნის ველს. სახლი თეთრად არის შეღებილი და სასიამოვნო შთაბეჭდილებას ახდენს მკითხველზე.

თელავის კლუბი რომელიც პირდაპირ გადაპყრებს ბულვარის რიყეს, ორსართულიანი აგურის შენობაა. აქ იმართება წარმოდგენები, ვახშმები და სკანდალები. ხალხი ერთნაირის თანაგრძობით ეკიდება ყველა დარგს კლუბის მიერ დასახულ მოღვაწეობისას.

სატუსალო დაბალს ერთსართულიან შენობას წარმოადგენს. ის გაშენებულია სასულიერო სასწავლებლის სამხრეთ დასავლეთ მხარეს. გარდა ციხისა (სატუსალოსი) თელავს აქვს კიდევ ეგრედ წოდებული „არესტნი დომი“.

ერთი სიტყვით არ შეიძლება ითქვას, რომ თელავი ჩამორჩენილი იყოს სხვა სამაზრო ქალაქებთან შედარებით.

ეშმაკი.

ქართული კლუზის კულინაჟი.

ინჟენერი. რა ვქნათ ჩემო დაო, კანონი ასეთია, ბინა უნდა დასცალოთ, თორემ ჩვენ ჯერჯერობით არაფრად არა გვჭირია. აი დათუნას თუ დავაყენებ შეგ.

გამოძახილი.

(სეკდანი დიდნი)

ქალაქიდან წამოველ
სოფლად დავიარები,
სიცხე თუმც არ მაწლებს
გრილი არის დარები,
ბევრ მხიარულ ოჯახებს
მიუკეტავს კარები,
შებრალება არ არის
ვერვის მიეკარები.
დედა ობლათ დასტოვეს
(მოსტაცეს პატარები),
აღარ ისმის ლილინი
დროის ვასატარები.

ვიცი თ ვისი ბრალია
ჩვენი დაძაბუნება,

მაგრამ ეს რა ცოდვაა
რომ გვიწყრება ბუნება?!
მოსავალი არ მოდის
სულ წაგვიხდა გუნება,
(გლები თავის ყანაში
ტყვილათ ებრაგუნება!)
მემამულე სულსა გვბდის
მაინც გვებუზუნება!
(მადლი არის მათრახით
მათი შეფუცხუნება).
ისეთი რა ვიპოვოთ
რომ არ დაიწუნება
აღარავის არა სწამს
ქვეყნის გამობრუნება.

ყველაფერი გაძვირდა,
ხინკი არ იშონება!
ხალხი ხსნილშიც მარხულობს
(კარს მოადგა ცხონება!)

სიმწარემ დაუბნია
 ყველას ქუთა გონება:
 (მკითხავენს აღარ ყოფნის
 საწყალ კაცის ქონება!)

ყველას უნდა ჩვენს ზურგზე
 ღებნა, გაბატონება,
 ეშმაკი ვერ გაიგებს
 ვინ დაგვეპატრონება.

მე კი ეს დრო არ მომწონს
 და არც მომეწონება,
 მაგრამ მაინც არ ვუარდობ
 შორს სევდა-დაღონება.

ქალაქიდან წამოველ
 სოფლად დავიარები
 თუმცა ქაში არა დვას
 დროის გასატარები,

მაგრამ ბევრი ვაგიცან
 სოფლის გამამწარები
 და ქითაბში ჩავსწერე
 მე იმათი გვარები.

ვფიქრობ ამით საწყალ ხალხს
 რამეს მივებმარები,
 მართალს კი არ დავზარავ,
 ფაქტებს დავემყარები.

ჩემი მწველი მათრახით
 ვისაც მივებარები—
 ვერ უწველის ხალხისგან
 წანაღლეტი ფარები.

მათრახოსანი.

გოგია და გლახუნა.

(გურუჯი სტენა)

გამარჯობა შენი გლახუნა. რაღა მოგიკუბრავს
 ცხვირ-პირი, რაცხა ფარკავი ამბავი არაა შენ თავზე.
 ბიჭო, მართლა მეორე სორტის რატნიკი ხომ არ
 ხარ?

— ქე გცოდნია და რაღას მახელებ გოგია თუ
 ძმა ხარ. ვეღარ ხედავ მორეთ მოსვლა დგება რაცხა
 ანტრე ქრისტე მოვაო რომ ამბობდენ, წროულს
 არის მგონი, მაი.

აი გეიგო ჩემმა
 ცოლმა, ხვარანძიამ, მაინც არ იყო კაი სახის იგი
 შეჩვენებული, წოლუშვა დრუნჩი, ზლუქუნობს და

ზლუქუნობს. ზლუქედელდა ცხვირი გერმანიის ყუმ-
 ბარასავით, ჩულუშავდა თვალეზი ქავთარაძის სიმინ-
 დსავით, მომდგა და მომდგა:

— შენ დედ-მამის ერთად-ერთი შვილი იყავი-
 ვანაში არ წაგიყვანებდენ მეგონაო, თვარა კაცი
 ხომ არ იყო დაღეული, შენ რომ წამოგყობოდიო.

მივეფერე:—ბეჩა რაღა წაგივიდა ლახი, არც
 მასეა ჩვენი საქმე მეთქინ;

თუ გაწყრა ღმე-
 რთი და მართლა წამიყვანეს, თოფში მაინც არ გა-
 მიყვანებენ, შემავდებენ ქუნხაში, ვთლი და ვთლ-
 ქართოფილს, ვაკეთებ და ვაკეთებ ხარჩოს, და თუ
 აფიცრობას არა, ფერთობილობას მაინც კი მომარ-
 ტყამენ მეთქი.

— მაი თუ მასეა, ვანი კი არა ქორწილი იქ-
 ნება შენდა, ერთს გამოძლები და სულს მეითქვამო,
 მითხრა ხვარანძიამ, მეიშმიტა ცხვირი და ამეიწმინ-
 და თვალეზი. იგი ქე ვანუგეშე პაწე, მარა ჩემი მა-
 ნუგეშებული აწი ვინდაა?

— ვაი შენ საწყალო გლახუნა! ბიჭო ასე
 მტერი ნუ შეაშინოს ღმერთმა! ჰაიტ, შენ გლახა,
 რაღა წავსვლია ლახი, ღმერთია მოწყალე. მე რომ
 გასწავლი ისე შეიქეცი და არ წაგიყვანებენ.

— არიქა, გოგია, მიშველე, თუ რამე იცი
 მასწავლე, მარა იი, საწამლაფი და სასუნებელი,
 რუმია, იმაზე ვერაფელი გზით ვერ დავთახხმები.

იგი ვინცხამ დალია და უსუნა, რაც წეიკიდა
 ქე იცი.

— მეიცე ბიჭო, მიყურე, რის სასუნებელიო!
 სასუნებელი კი არა, საქმელს მოუკელი პაწე.

თვარა, მე რომ ბორჩებს და კატლეტებს ვქამ...
 სამი დღეა მოცვის კეკალეს მეტი არაფერი მიქამია
 ყანაში, და წყავის დამწიფებას აღდგომის კვერცხ-
 სავით ვუყურებ.

— იმ მოცვისაგ გაანებე ამ ორ დღეს თავი
 და კარგათ რომ მიკანკარისდები, გაგსინჯავენ ბა-
 თომში ან ოზურგეთში, და წაგიწერენ ბილეთზე:
 „სავერშენა ნე ზნაიტ ვაენი სლუეზა, ბრაკუიტ შე-
 სდესიატ შესტი სტატიოა და ქე გამოგიშობენ სა-
 ხში.

— ბიჭო, გოგია! მაი, ქე შექაშნიკა პატარე
 ყურში. სულ არაფელს არ ვქამ, ახლანდელი ქა-
 დის ქამას უქმელი რომ იყო სულ იგი ჯობია. ვა-
 ინა და უბედურობა აწი იქნება თურმე. გერმალეფ
 წერს ახლა თურმე გახეთში, ერთ ისეთ რამეს ვი-
 ზამ, რუ მე ქვეყანას გავაკვირებ და ქეც დავყრი

მერე ზავსო.

ამ თათრებს კი უტირეთ დედა: გაზეთებში სულ ასე სწერდა: „თათრები იხევეს და იხევეს უკანო!. არა იმ ოჯახებშია სქელი ჩაქურეს შეკერვა ქე იციან მარა, რა უსაშველო მაგარი ყოფილა, აგერ ერთი წელიწადია ახევენ უკან, მარა მინც არ გათავდა იგენის უკან ხევა. ყოჩიფელია მარა აგი რალა ეშმაკია ქალაღღში რომ გამოგინხევიან? სატუჟურკე ხუმ არ გიყილია?

— სატუჟურკე კი არა, იგი არ ვინდა, სიმინდის საყიდლათ მივალ ჩოხატოურში; ჩვენ კომპერატიაში ქე დაღეულია.

— ჰოი, დაგწყველოს ღმერთმა! როის იყო ბიჭო ტომარას ასე უფრთხილდებოდი და ქალაღღში ხვევდი?

— აი საკრეტია ჩემო გლახუნ, მარა შენ ქე გეტყვი, რალას დაგვილაფ. აი ტომარე რომ კლავზე წამოვიკილო, გეიგებენ! გოგვიამ სიმინდღე იყიდაო მომადგებთან ჩემი მეზობლის ქაღები, მომაცენებენ ქოთანს ქოთანზე, კოქობას კოქობაზე, კოთხოს კოთხოზე, მე ჩენჩილაი მასესხე, მე ჩემო გოგია კარგათ დამიბეკენო და ქე გამოიცილიან საქბიღე ჩაკას. ნუ გეშინია ვარს ვერ ვეტყვი ვერც-ერთს. არა, ყველაფერი რამ გააშწარა წაროულს ააჰ?! წახანე, სიმინდის საყიდლათ რომ გავებირე, ტომარე გამოფერთხე ხულებს წინდამ. „უუუუო!“ რომ იბრგვინეს ქათმებმა, მომალავდენ მარა რაფერ, გ ამახსენდა რუსების ერში ნასტუბლენიე, გამეცინა დავახვანქალე აი თეთრი კბილები. შოუხტა მა მალმა და ზე წინა კბილზე მძიძგნა ნიკარტი: თურმე სიმინდი ეგონა! პატარე უკან დევიწი თვარა, თლათ ჩამაყრევიებდა, ისე კაი მოფამფალებული ქე მაქ. ასეა საქმე გლახუნა. ვინ შემატყობს რაი მაქ ამ ქალაღღში, გადავიარ ასე ზედა ცინცაძნებიდან ძირ-ძირ, ვიყიდი ერთ ფუთ სიმინდს და რომ დაღამდება მევიგდებ ზურგზე და ქე ამოვიტან, კაკალი კაცი ვერ დამინახავს, ისე, შენ ნურსა იტყვი და, თუ დაბეკანილი არა, ჩენჩილას მინც გასესხებ. ახლა შვიდობით გლახუნა, ღმერთმა დაბრკალული მანახოს შენი თავი.

ლუკაიეს ობოლი.

მ მ რ ა ღ ღ

ევროპის სახელმწიფოა,
დღეს ომის მაწარმოები...
ცოტად, თუ ბევრათ შელახა
აესტრიის მიდამოები.

გაწოლილია ზღვის ზურგზე,
ვით ჩექმა, უზარ—მაზარი...
აფრიკის ჩრდილოეთზედა
თათრებს წაართვა მაზარი.

მოდ, მას თავი მოვკვეცოთ,
ერთი ხმა, ასი ხმოვანი,
მოვკვეცოთ ორივე ფეხები,
(ბრძოლად ვართ აღნაფრთოვანი!)
დაგვჩემა სამი ანბანი,
ხმოვანი შორის უხმოთა
და მისი კვალად შეკვეციოთ
თავი არ შეიწუხოთა.

აწ სათევზაოთ წავიდეთ
სად ცრემლი მთისა სდიოდეს
ბროლისა წყარო კამკამი
ქვიდან ქვად გადასდიოდეს.
იქ უყვარს იმას ცხოვრება,
მალხაზს, კრელ ქათბიანსა,
შეჭხარის ტყეთა სიმშვენეს,
წყლის ჩქერ ას, დღესა მზიანსა.
თუ დაიჭიროთ, მოსკერით
მას კუდით, სამი ანბანი
და მზად გვექნება უკლებლათ
ჩვენ საზარადე საგანი.

დახეთ, რა სიტყვა გამოდის!
რა საუცხოვო კრებული!
არა თუ მედიცინაში,
სტრატელიაშიც ქებული.
მადლი მეუფეს, ბევრი გვაქვს
ეს განძი, აწ ფას უღები,
შიგ მობანავე კამეჩი,
ურემი ჩანაყუდები.
და მტერი ვერას დაგვაკლებს
თუნდ უძლეველის ძალითა,
თუ შემოფარგლავთ სამშობლოს
ჩვენი შარადის რკალითა.

ნოქართა კლუბი

ერთხელ იქ შესვლით ვერრას შეატყობ,
 გგონია საქმე გაჩარხულია,
 მაგრამ მე ვიცი გამგეობაში,
 ძაღლისა თავი დამარხთლია...
 ბევრჯელ მინახავს იქ სახანდარი,
 ლოტოს თამაში გამართულია,
 წარმოდგენები განზე გადასდევს
 რუსულ-სომხური, თუ ქართულია.
 მიზეზად ამას ასახელებენ:
 — მზად არა გვაქვსო დეკორაცია,
 განა როკოკო იყო საჭირო,
 რომ გაეძარტათ ერთხელ ლექცია?
 სამკითხველო კი „ქების“ ღირსია
 შეყვარებულებს იქ უძვეთ ბინა,
 და ისიც ვნახე, შეზაფხაშებულს
 ერთ „ფრანტ. ყმაწვილ კაცს ტკბილად ეძინა.
 იმისი „სატრფო“ ყელ-მოღერებით,
 რომ აღვიძებდა „ფრანტ კავალერსა“
 ისიც წამოდგა, ტკბილი ღიმილით
 სატრფოს შეგხო, მიუალერსა.
 კლუბი არსებობს მხოლოდ იმისთვის:
 დათვრეს ივანე, პეტრე, ილია,
 დიდ „ხოდში იყოს ვინო საერო“
 „ნავერტელე“ და ჩახოხბილია.

—
 დღეს უნდა მოხდეს წლიური კრება,
 არჩევნებისთვის დაიდგას ყუთი,
 და „სტარშინებიც“ ემზადებიან
 „რეჩი“ წარმოსთქვან ხუთ-ხუთი ფუთი.
 ძველი ადგილი შეინარჩუნონ,
 ეტყობა ყველას დიდი აქვთ მადა...
 რაც, რომ „იშრომეს“ ისიც ეყოფათ,
 „დასვიდანე ბოლშე ნე ნადა.“

რ. ჯიბლ.

პროვინციის პატარა მოღვაწეები.

კოსტა ერქომაიშვილი.

„ახნაური“ კოწია ერქომაიშვილი დაიბადა
 გურიის კარგა ხნის წინად, მხოლოდ თავის მოლ-
 ვაწეობა დაიწყო მეოცე საუკუნის დასაწყისში.
 ვინ არის კოსტა?
 გარეგნული მოხაზულობით მქლე, ჩია კაცი,

მარა გარეგანი მოყვანილობა განსხვავდება მის
 ცხოვრების საიდუმლოებისაგან. პართალია მან მეო-
 ცე საუკუნიდან შემოყო ფეხი ოზურგეთში, მარა
 პირველ ზუთი წლის განმავლობაში არ იცოდენ
 მისი ვინაობა.

ოზურგეთის განათებამ გაანათა კოსტა, ამ
 ხნიდგან ის მოცურავს ზევით და დღემდის არ შე-
 ჩერებულა. 10 წელია კაცს არ დაუსვენია, 10 წე-
 ლია „საქმიანობს!“

ოზურგეთში დაბუდების შემდეგ აიწია ზევით
 და მეორე სართულ სახლში შეჩერდა. აქ მან მოა-
 ხდინა „ოჯახური“ ზრდის გათავება, მხოლოდ სა-
 ზოგადო მოღვაწეობაში წინ წაიწია და ცალი ფე-
 ხით გადაახტა ოზურგეთს.

1906 წელს „რაიონის წარმომადგენლათ“ იქ-
 მნა არჩეული ოზურგეთში და შეუდგა „ვასილიზმ-
 დიმიტრიზმ-ნიკოკიზმის“ იდეის ქადაგებას... ამაში
 მან კარგი ნიქი გამოიჩინა და კიდევაც გამოიღო
 ნაყოფი. „იდეური საქმიანობით“ ის არ კმაყოფილ-
 დება, ის მიიწევს მატერიალურ გაუმჯობესებისაკენ
 და იფრთხილბა მიაქვს ქალაქის კასახე:

ვერ მოითმინა-კოსტას სიწმინდემ
 თუმც ოზურგეთის აქვს სიყვარული
 და შიგნით შეძვრა-მოულოდნელათ
 გამოაცოცხა მცირედი ფული.
 და ანგარიში რომ მოითხოვეს
 — კოსტას აუდის სხვა გვარი სუნე;
 გამოაცხადეს: — „ოთხასს მანეთის
 ძაღლებიაო გადათრეული“...

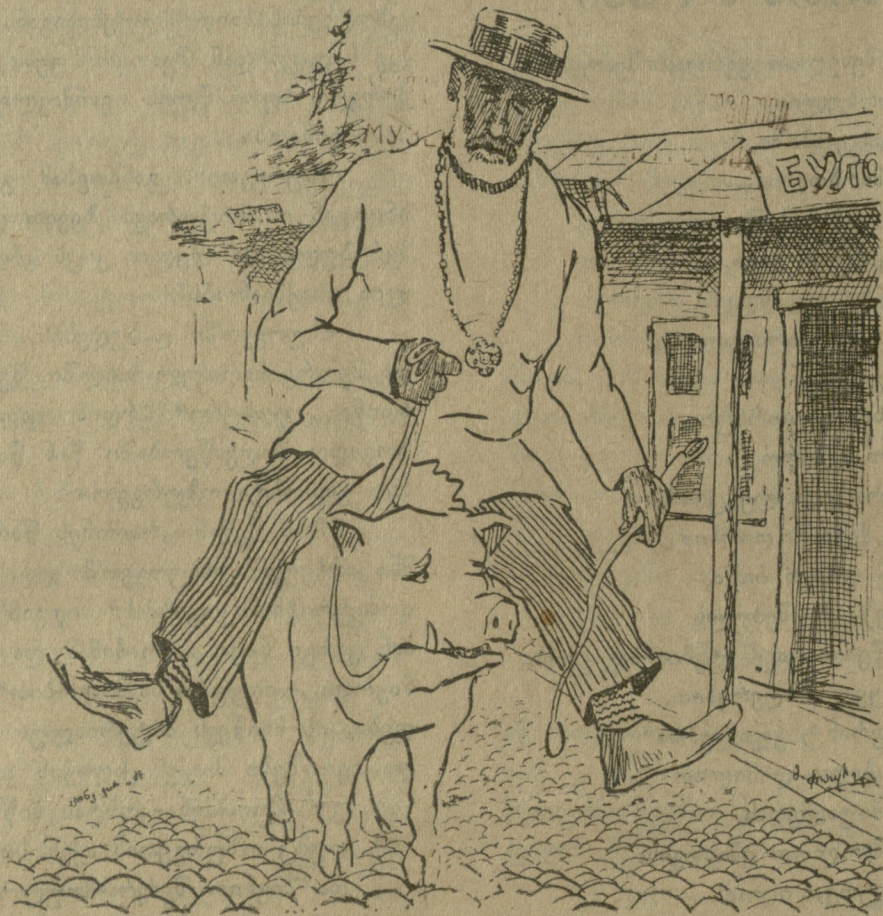
ამით არ თავდება კოსტას მოღვაწეობა. ის
 ისე გაიტაცა „საქმემ“, რომ „საარჩევნო ომშიც“
 ერევა.

ჩამოიარა მთელი ქალაქი,
 სამი მანეთი აქვს მიცემული,
 თითო ხმისათვის („შავ-შტაბისაგან“
 თითო კაცზედა გადადებულთ)...

„ვასილიზმის“ დიქტატურის გათავების შემდეგ
 კოსტა „მოხუცდა“ და წელში მოიკაკვა... ეს მო-
 კაკვა გამოიწვია ახალი ქალაქის „დუმის“ შედგე-
 ნამ და ტაქტიკური მოსაზრებით უმჯობესი შეი-
 ქნა „კანის“ გამოცვლა, რომ ახალ ცახზე ასული-
 ყო... ეს კიდევ შესძლო.

მაგრამ ერთ ხანათ გამოიცვალა
 გამოიჩინა კეთილი გული,
 მოგვხსენებათ, ეშმაკს შეაცდენს
 თუ მარცხნით მიდის მცირედი ფული...

პროვინციის პატარა მოღვაწეები.

ოზურგეთის „ბაზარნიკი“ კოსტა ერქომაიშვილი.

იმ დროს, როცა სხვა ვერ გაფასებს, სმკირთა თვით დააფასო რა ღირხარ და აქედან თუ სხვა არ გაძლევს უნდა თვით აიღო. კოსტაც ასე მოიქცა, მან დაასწრა სხვის დაფასებას და აიღო.

ომიანობის ხანამ „გახალგაზდავა“ ბებერი კოსტა, წელში გაიმართა, გასწორდა და „მომაგრებული“ გამოდგა ფეხები ყოველ მხრივ... დღეს კრიზისია ქალაქის თვითმართველობაში, დაყუდებულია საქმე... ასე რომ „არ იციან რა ხდება დანიის ქვეყანაში“, ყველაფერი სურვილზეა და აქ კოსტა აქტიურობს...

შეუძლებელია ყველაფრის დაწვრილებით გარჩევა, მაგრამ მოკლე ისტორიიდანც საკმარისია კოსტას მათეინილობის განათება და ამ არევაში არ არეულა კოსტა...

ის იცავს ქალაქს-„ებრძვის“ ანტიბიიენას და აი როგორ:

დუქნების უკან და მოედანზე
სეირნობს ხშირათ ძროხა, ან ღორი

კოსტამ კი იცის, რაშია საქმე აღებული აქვს ერთი ან ორი... თუ რომელიმე ვერ მიხვდა საგანს და „უიმისოთ“ ღორი გადენა, მაშინ სეირი დატრიალდება, კოსტას მოჰკითხეთ იმის შედგენა... ამ მიწურულში კოსტამ დიდი ნდობა დაიმსახურა.

„მოღვაწეობა“ აქვს საკმარისი, მას ეჭვირება დღეს პარაკლისი, და მომავალში კვლავ შევესრულებთ თუ კი რამე აქვს აქ დანაკლია... წმინდა აქვს გული და სიყვარული მისთვის ღმერთია დღეს მხოლოდ ფული, და ამ ქვეყნიდან სამსხვერპლოსაკენ მიაქვს ჩვენ კოსტას ნათელი სული...

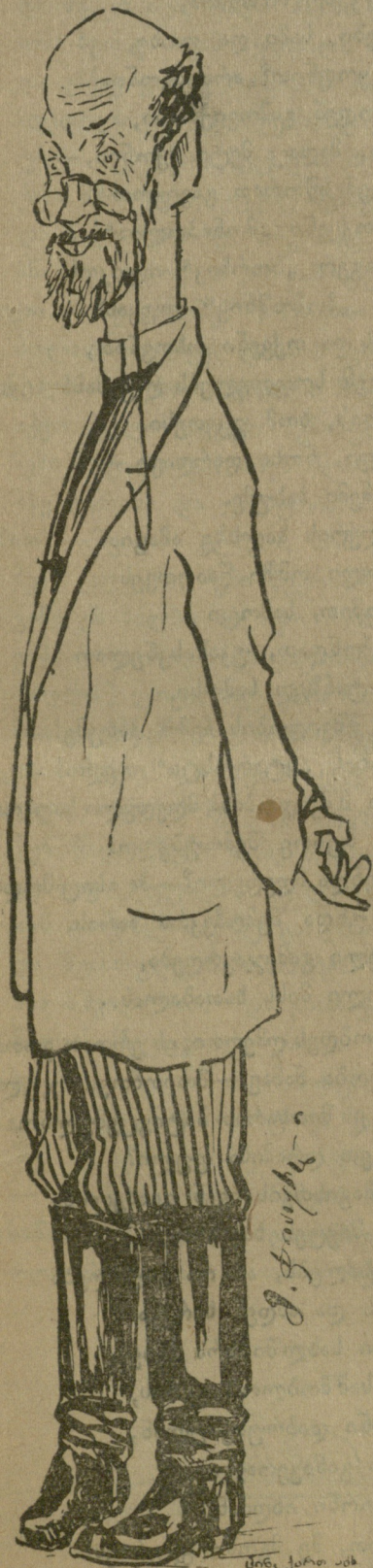
ფონ-ქაჯი.

გეგობრული შარჟი.

“სოფლის ფერშალი” შარჟი
ალ. ჟორჯოლიანისა.

იარაღის დაყრა.

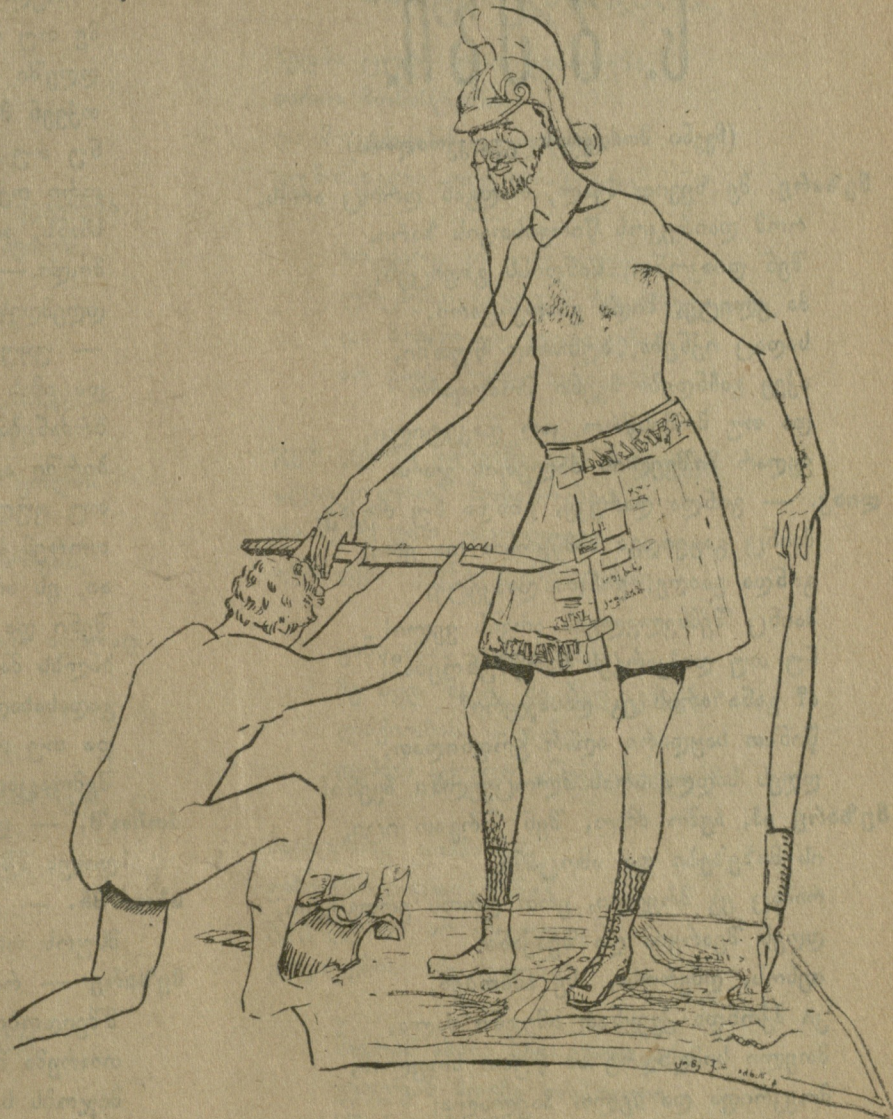

ა. ჟორჯოლიანი

მიწა ქართ აბს

(ალ. ჟორჯოლიანი) “ფერშალის
როლში.”

— კაკია რაზნიცა, დოქ-
ტორ ფაიტონ, ია ლოშად.

ომის დმერთმა, მარსმა, მხოლოდ ორიოდეჯერ წაიკითხა ბ.ნი გ.
ბ—ლის ომის მიმოხილვა გაზეთ „საქართველოში“, უკვე იარაღი და-
ჰყარა, მ—ბ—ლუის გადასცა მისი გამჭრიახობის წინაშე ქელიც მოი-
ხარა.

მობსენება.

ს. სუფსა.

სუფსაში გვეყავს პროფეზორი,
ვერსად ნახათ მისი სწორი,
ზარმაყია ვითა დოქო
და ჯოუტი-როგორც ჯორო.
თორმეტ საათამდე სძინავს—
(ისე გდია როგორც მძორი)
გააღვიძებ—იღანძღება,
როგორც „დუმის“ ორატორი!
წამლებს მეტათ ძვირათ ყიდის
(დაგვიცალო ყველას ტორი!)
თურმე ხშირათ დაქვიფობს
(თუ არ არის ვევეც ქორი).
იმის აზვავს კიდემ გეჭყვიით
როცა მოვა დღეისწორი,
თუ ეშვაკი კარგათა მყავს
და მათრახის რედქაქორი).

წიკაჩარტი.

ს. გუბი.

(ჩვენი მოძღვრის გულკეთილობა).

მეზარე. მე ზევით ავალ, რადგან დროც არის,
რომ დაირეკოს წირვისთვის ზარი,
შენ დიაკონო, სინდისს გაფიცებ,
ჰა კლიტე, მიდი გააღე კარი.
სადაც იქნება, ხუთიოდ წუთში,
აქვე გაჩნდება ჩვენი მოძღვარი
და თუ მომისწრო კარ დაკეტილი,
ველარ მიშველის ძილეთის ჯარი.

დიაკ. — გინდა დარეკე, გინდა ნუ რეკავ,
მაინც გაგვიდგე სამწყურსო და ერი;
გინდა გააღე, გინდა დაჰკეტე,
მაინც შემსვლელებს არვის ველი!
ნუ თუ დაჰკარგეს სარწმუნოება?!
ა? განა არის ეგ დასაჯერი? —
წინათ საყდარი აღარ ყოფნიდათ,
დღეს სადღა არის მლოცველნი ჩვენი!

მეზარე ეჰ, ჩემო ძმაო, შენ კარგათ იცი,
ის მიზეზები და ამოცანა,
რამაც ეგ მრევლი, ერთ დროს ერთგული,
დღეს შეარყია და შეაქანა.
იესოს, ღმერთსა, ასე ამბობენ,
კი ჰქონდა ქვეყნათ იმენი ძალა,
მთელი სიმდიდრე ამ წუთი სოფლის,
მოეკრიფა და ხელთ ჩაელაღა:
მაგრამ ამბობენ, თვისი ცხოვრება
ვით მათხოვარმა აქ განატარა,
ორ პერანგშია ქადაგებდაო,
ერთი მიგეცა სხვისთვისა. მარა,
ხომ ხელავთ მოძღვარს და მასთან შენცა,
როგორ გაგიტებათ ესე ქვეყანა!
თქვენი მუცელი აღარ აივსო,
როგორც უძირო ჯვალოს ტომარა;
თქვენგანით სიწმინდე სარწმუნოების,
გაუწმინდურდა და შეიბღალა!

დიაკ. — რაო? რას ჩმახავ, შენ ჰე მეზარე!!
— ნეტავი სადმე ხომ არ დამთვრალა?!
მაშ მშიერს ვივლი შენმა სიციხემა?!
ეს მათ გადაეც ვინც დაგაბარა!..

მეზარე — შიმშილით რადა? ჯამაგირი გაქვთ:
მკვდარი, ცოცხალი კიდევ თქვენია
და ღრამა რიღას მახანჩალაა,

• რომელ ეშმაკის მონაგონია!?
მე თუ მეზარეს, ზედმეტ შრომაში,
დღეში აბაზიცი არ მიშონია,
თქვენ მანეთები, სამი და ოთხი,
ნუ თუ არ გყოფნით? არა მგონია!
ორი თქვენ ოდენ გამოვიქრები,
სჩანს, ალბათ, მადაც მეტი მქონია, —
მოდის, —სამივემ სწორათ გაგიყოთ
დღემდის ეგ თქვენი „მონაპოლია“!..
— უყურებ აგერ „ბორჩიკ“ ილიკოს
და იმას უკან „პომოშნიკ“ ლუკას?
ბრძანება არის და თქვენი თხოვნით,
პირში აგლეჯენ სოფლელებს ლუკმას!
თუ ფული არი, ხომ უკეთესი,
თორემ სიმინდი, ნოხი ფარდაგი, —
აი, ეს არის, ჩემი პახუმე,
შენი და მოძღვრის ხალხზე ამაგი.
ხალხს მარჩენალი ომში წაართვეს
გადასახადი, ომით, სამოცი
და თუ რამ ჰქონდათ, უკანასკნელათ
შემოაცალეთ ტანზედ სამოსი.

პომოშ. — დილა მშვიდობის ჩემო პახუმე!
დილა მშვიდობის „სტაროსტა“ თედო!

სბორში. — დილა მშვიდობის! მღვდელი სადარის?
მსურს თხოვნა მცირე შემოუბედო!

მეზარე — რად გინდა მღვდელი? — ჰა ისიც მოდის.
მშვიდობით, — უნდა შემოჰვეკრა ზარას,
თორემა მღვდელი გამიჯავრდება,
მიჯობს სიკვდილი მისს ხათაბალას..

მღვდელი. — გწყალობდეს ღმერთი, ის ერთათ ერთი!

პომ. სბორ. — შენდობა მამავ, — მოითხოვს რჯული!

მღვდელი. — თქვენ ეს მითხარით პატივცემულნი: —
სულ მოაგროვეთ დრამისა ფული?

ილიკო. — სწორედ მაგისტვის ჩვენ გიახელით,
რომ შელავათი მიეცეს ხალხსა,
თორემ ვერ შესძლებს, ან რა გაუძლებს
მოთხოვნილებას და ამდენ ხარკსა!?
ზოგს მარჩენელი სახლში არა ჰყავს,
ომში იცავენ „სამშობლო“ კერას,
ზოგნი დაჭრილნი დაბრუნებულან,
ძაფი აჩნია ჯერ განაკერავს.
ზოგი ოჯახში ორნი იხდიან,
თქვენივე შეწერთ, მე მგონი გჯერავს!
და გთხოვს, უმწეო, ხალხი მოძღვარო,
რომ აპატიო ასეთებს ყველას!

მღვდელი. — რას ამბობ ბოშო, რის პატიება,

ეს ჩემს სურვილებს აღემატება,
 მაგას აგროვებს თვითონ ხაზინა,
 ზევიდან არის თანვე ბრძანება!
 და მე კი აქა, რაღა შვაში ვარ?
 ხომ ხედავ სხვისი ყოფილა ნება!
 და ესეც კიდევ რომ არა იყოს,
 მღვდელს ვერ გააძღვებს, ლოცვა, ვედრება.
 უნდა იცოდეთ, მეც ვით მიწის შვილს,
 ჭამა მჭირდება, კუჭიც მემსება.—
 და წადი დროზე, მოკრიფე ფული
 ან რაც უპოვოთ ის გამოდგება!

ილიკო.—ასე აზობენ ზოგიერთ მღვდლებმა,
 მთლათ აპატივეს დრამის ფულია?

მღვდელი.—აღბათ მდიდარი მრევლი ყოლია
 აქვთ ძველის ძველი შენახულია!
 ჩემი მრევლი კი, თავს ძლივსლა ირჩენს,
 ისე ღარიბი და უძლურია!

(ჩუმით).—შვილო ელიკო, ხომ გახსოვს ძველად
 ჩემი უღვაში, ჩემი წვერია?!
 განა ეს ხალხი არ იყო რომა,
 გამპარსა, როგორც კატორღელია?

(ხმა მაღლა) დღეს, პატიებას ჩემგან ითხოვენ,
 არა გრცხვენია—არა გრცხვენია!!

ილიკო.—მამაო იგი სხვა მრევლში იყო!

მღვდელი.—კმარა! მე ვიცი ყველაფერია!
 შენ წადი, შენი საქმე აკეთე,
 ეგ თავი ტყუილათ აგიღერია,
 თან გაიყოლო ვინც გახლდა—ლუკა
 და შეასრულე ნაბრძანებია!
 აბა მშვიდობით!—და გაათავა!
 წირვას შეუდგა ეკლესიაში
 და მოციქულნი ასეთ პასუხით
 დაღონებულნი დასტოვა კარში.
 შენ ჰე მეზარევე! შვა წირვის დაჰკარ!
 — არ მოაცილო მინამდის ხელი,
 სანამ ურწმუნო არ დაარწმუნო,
 რომ ეს ქვეყანა არ არის თქვენი!!

სატანა

სამტრედიიდან.

ბედმა ცუდი დრო გვარგუნა:
 აირია მონასტერი,
 და მოყვრობას გვეფიცება
 გუშინდელი ორგულ-მტერი.

მოყვარე კი ვით იულა
 ურცხვად გვეყიდის შტერზედ განა,
 და პირში კი გვეფიცება:
 არ გავს მოძმე შენისთანა.

ჯერ ჯვარს გაცვამს ვით პილატე,
 „ტაქტიკური“ მოსაზრებით,
 და მერე ვით უცოდველი
 ატირდება კვლავ ცრემლებით.

განა ამას ვიფიქრებდი
 მე ბედ შავი, მე ბედ კრული,
 ლაქიობას ჩაიდენდა
 დეპოს ჯგუფი „შეგნებული“?

მაისურთვ კომპანიას
 გახდებოდა იგი მონა?
 გეფიცებით არ მჯეროდა
 გეფიცებით არ მეგონა!

მაგრამ ახლა სხვა დრო არი
 ყველგან ხდება სასწაული,
 ხშირად მოძმეს გაყიდნიან
 თუ როგეს სხვისი გული.

აქაურსა ბობოლებზე
 კიდევ ითქმის რამე განა?
 აბა როდის ღირსებიათ
 დრო და ჭამი ამისთანა?

დღეს კი ყველა მოღვაწეა
 ხალხის დიდი მეგობარი,
 თუნდა გოგი ანდლულაძე
 სამტრედიის აფთექარი

მისი ღმერთი ქანქარია,
 სალოცავი — რეცეპტები,
 და მალულად გამოუცვლის
 თუ არ მოსწონს ექიმები.

კლუბში ზამასახლისობდა
იყო ერთობ მეტიჩარა,
ერთხელ მარცხი მოუვიდა
ლაშის ფულმა შეიყვარა.

ბესოც მეტად გაგვიავდა
რაც მათრახში დაიწერა,
მგონი სულში უჩივლია,
ვაი „აღის“ ბედის წერა...

დავამტკიცებ მე საჯაროთ
ფული არ მძულვებიაო,
და შემცდარა რედაქტორი
რომ ეს უნებებიაო.

ათას მანათს გადაიხდის
ოცი მუხლის ძალითაო,
ან ციხეში მიბრძანდება
რედაქტორი „აღითაო“

რა ხანია დაიკარგა
სამტრედის ბანკის თავი,
არ იციან ტყვეთაა თუ
„ქანქრის“ ველზე საცოდავი.

აღი.

ჩემი თავგადასავალს თბილისში.

(შეგობის ნამუბობი)

1. თბილისი.

მატარებელი ელვის სისწრაფით მიმაქროლებდა თბილისისაკენ. ტკბილ და სანეტარო ფიქრებში გართული ვიჯექი მე მატარებლის სარკმელთან და უაზროთ გავიყურებოდი სადღაც შორს, შორს ცის სივრცეში. ის იყო ღამე დღეს ეყრებოდა, თენდებოდა, განთიადი მტრედის ფრად ეფინებოდა ამწვანებულ კეკლუც არე-მარეს. ბუნებაც იღვიძებდა, იშმუშნებოდა და აღმოსავლეთით სულ ახლად ამონატყორცნ ელვარე მზის სხივებს, ღიმილით ეგებებოდა... რა მშვენიერი, რა ნაზი და მომხიბვლელია ახლად გაღვიძებული ბუნება და მეტადრე მაშინ, როდესაც გასცქერი მას ელვის სისწრაფით მიმავალ მატარებლიდან; ბუნების სხვა და სხვა სურათები სინემატოგრაფიული ლენტის სიჩქარით ვადის შენს წინაშე: მთები მთებს სცვლიან, ველნი

ველს, მოდუღუნე მდინარეები მდინარეებს. დიახ, მომხიბვლელი იყო ბუნება, მ ტადრე იმ სანეტარო დილას; - მაგრამ ბუნების ასეთი სიმშვენიერე ჩემს გულს რაღაც არ ხვდებოდა, ვერ მიპყრობდა მისი სილამაზე, ვერ მიზიდავდა მისი სინაზე. ჩემი გული და გონება სულ სხვას დასტრიალებდა თავს.

ოჰ, შენ ვერ მიხვდები მკითხრელო თუ რაზე ვვოცნებობდი მე, ვერა! მაშ გეტყვი: მე მისრულდებოდა დიდი ხნის წადილი, დიდი ხნის გულში ნადები სურვილი-მე საათის შემდეგ პირველათ ვნახავდი თბილისს ჩემი სამშობლოს დედა-ქალაქს, გორგასლანის ხელით ანაგებს! „თბილისი“ ღმერთო, რაოდენ სიხარულს და ბედნიერებას მგვრიდა ეს სიტყვა! საქმარისი იყო გამეგონა ეს სიტყვა, რომ ჩემი მთელი პატრიოტიული არსება სიხარულის ცახცახს აეტანა. დიახ, მე სამი საათის შემდეგ ვნახავდი თბილისს, ჩვენს მშვენიერ თბილისს, სადაც ყოველი ადამიანი საქმიანობს, სადაც გაჩაღებულია ნამდვილი კულტურული მუშაობა სადაც ყალიბდება ახალ-ახალი „პარტიები“ და ცხვება-იჩეკება ახალ-ახალი „ორგანოები“, სადაც იგზნება და გუზგუზებს „სიტყვიერი“ ომის ცეცხლი ინტელიგენტთა შორის, სადაც ერთი სიტყვით ცხოვრება სდულს და გადადის! თუმცა თბილისამდი ჯერ კიდევ კარგი მოგძო მანძილი იყო, მაგრამ ჩემი სული სხეულს გაჰყროდა, თბილისისკენ გადაფრენილიყო მას დასტრიალებდა თავს და ქება დიდებას ასხამდა მისთვის მულამ მზრუნველ და მოჭირნახულე ქალაქის „მამებს“. ჩემი გონება კი რაღაც გამალებული, აჩქარებული მუშაობდა, მას სურდა ოცნების საშვალეებით წინდაწინ წარმოედგინა და დაენახა თბილისი მისი მშვენიერი სუფთა ქუჩებით, ტრამვაით, გვირგვინოსან ქალაქის თავით, სამოქალაქო საქმით დატვირთულ ხმოსნებით, ბედნიერ და „სრულუფლებიან“ მოქალაქეებით, „სინდისიერ“ ღიბიან ვაქრებით, შემონახულ შაქრებით, სანიტრულათ დაცულ რესტორანებით და ვინ იცის კიდევ რით. ამ სანეტარო ფიქრებმა ისე გამიტაცა რომ ვინ იცის როდის გამოვირკვევოდი, თუ უეცრად სწორედ ჩემ ყურთან კონდუქტორს თავისი ბოხის ხმით არ დაეყვირა:

— Билетъ, господа, билетъ!

ეს ხმა ჩამწვდა ყურში, დამირღვია ოცნება და გამომადვიდა. შეუმჩნეველათ გასულიყო სამი საათი, მატარებელი ყიჟინით უახლოვდებოდა თბილისის სადგურს; აი კიდევ გაუსწორდა და ქშენით გაჩერ-

და. მთელი სხეული აღტაცებისაგან- მიცახცახებდა, გულიც ისე ძალზე ტოკავდა, რომ ბუდიდან გადმოვარდნას ლამობდა.

— „სალამი ჩემო ბებერო თბილისო, ძლივს მელირსა შენი ნახვა, შენი ცქერით დატკობა, ჩემო სამშობლოს დედა ქალაქო, მიიღე შენი უღირსი შვილი შენს მფარველ ფრთებს ქვეშ!“ აი ეს სიტყვები აღმომხდა მე გულიდან თბილისის დანახვის დროს, სწრაფათ დავაველე ათრთოლებული ხელი ჩემს ჩემოდანს და თითქმის სირბილით გადმოვეშვი მატარებლიდან, ძლივს ძლივობით გავარღვიე ბაქანზე მოსიარულე ხალხი და როგორც იყო შევედი სადგურში.

2. პირველი მარცხი.

სადგურიდან რომ გადმოვიარე და ქუჩაში გამოვედი, ჩემი ყურადღება მიიპყრო იქვე ახლო მოგროვილმა ხალხმა. მე განმაცვიფრა მათმა მდგომარეობამ: ზოგი მათგანი ქვებზე იჯდა, ზოგი ფეხზე დგომით გახეთს ათვალეებდა, ზოგი ბოლთის ცემით პაპიროზს აბოლებდა და ყველანი კი საერთოთ რაღაც მოუთმენლათ ხშირ-ხშირათ ხან მარცხნივ გაიყურებოდნენ და ხან მარჯვნივ. მათ მოუსვენარ სახეზე ადვილათ შეამჩნევდით, რომ რაღაცას უცდიდნენ, რაღაცას ელოდებოდნენ.

— ვის უცდის ეს ხალხი აქ? — შევეკითხე ერთ ახალგაზდას, რომელსაც ხელში „საქართველო“ ეჭირა, კითხვა აღბათ მომეზრებოდა და ახლა დროს გასატარებლათ ქინძისთავით ჩხვლეტდა და რაღაც ნაჩხვლეტების სურათები გამოყავდა ზედ *).

ჩემი კითხვა აღბათ მას ძლიერ ეუცხვოვა, რადგანაც მაშინვე არ მიპასუხა, ჯერ იქვის თვალთთ ამათვალ-ჩამათვალეირა და შემდეგ როდესაც დარწმუნდა, რომ ახალ ჩამოსული ვიყავი და სრულიად უკოდინარი ადგილობრივი ვითარებისა, მოკლეთ მომიგო:

— ტრამვაის ვუცდით.

— ტრამვაის უცდით, ჰმ... მე მხოლოდ მაშინ შევამჩნიე იქვე ქუჩაზე ტრამვაის ლიანდაგი და მხოლოდ მაშინ გამახსენდა რომ თბილისში ტრამვაი არსებობდა.

მეც ხომ ტრამვაით უნდა წავიდე ქალაქში, მაშ მეც დაუცდი, გავივლე გულში, დავდვი იქვე ჩემი ჩემოდანი, დავაჯექი ზედ, შემოვიდგი თავზე

*) თუ ცამეტი ნაჩხვლეტი იყო, განზრახვა ადვილი ასახსნელია.

ხელი და დავიწყე ლოდინი. თან გული სიამოვნებით მიძგერდა, ცოტა ხანი კიდევ და მეც გავქროლდები ტრამვაით თბილისის ქუჩებზე, ვფიქრობდი მე, აღბათ კიდევ ბევრი ლოდინი მომინდა რადგანაც ამ ფიქრებში კიდევ ჩამძინოდა. მე მხოლოდ ზარის რაწყუნმა და შორიდან მომავალ ტრამვაის ხმაურობამ გამომადღვიძა. ტრამვაის მოსვლაზე ხალხი აღელდა, წამოიშალა და ალყასავით გარს შემოერთყა მას. რომ უადგილოთ არ დაფრჩენილიყავი და კიდევ ლოდინი არ დამქვივრებოდა, მეც სწრაფათ წამოვიჭერი ზეზე და ელვის სისწრაფით გავექანე ადგილის დასაქერათ. დიდი ბრძოლისა და იერიშების მიტანის შემდეგ, რომლებმაც არა ერთი და არი შეკურთხება მარგუნა წილათ, გავარღვიე ხალხი და დავიჭირე ადგილი. ოჰ, როგორ სიხარულით ამიფეთქდა გული, როდესაც ამაყად წამოვჯექი ტრამვაის სკამზე! ჩემში გამარჯვებული რაინდის სიამაყემ დაისადგურა! ირონიულის ლიმილით გადავსქეროდი ძირში მოჩოჩოლე ხალხს, რომელიც ერთმანეთს თავპირს ამტვრევდა ადგილისათვის და გულში ეშმაკურად მეცინებოდა. მე ახლა მოუთმენლათ მხოლოდ ტრამვაის დაძვრას ველოდი. აი კიდევ დაუსტვინა კონდუქტორმა, მას მოყვა ზარის რაწყუნის და დაიძრა ტრამვაი. მეც ძლივს, ის იყო თავისუფლათ ამოვისუნთქე, რომ უეცრად კისერზე რაღაც რბილი საგანი ჩამომაწვა. საგანის სიმძიმემ თავი უნებლოეთ ჩამალუნვია, როდესაც დიდი გაჭივრებით ზევით ავხედე, მხოლოდ მაშინ დავინახე, რომ ვიღაც სქელი ჩასუტებული, წვერებ მოპარსული და თავ-მელოტიანი სერთუქოსანი კისერზე დამჯდომოდა. მას ფეხები ჩემს მხრებზე გადმოეშვა და თითქოს აქ არაფერიო, არხენიან პაპიროზს აბოლებდა. „ღმერთო ეს რა არის ჩემს თავზე!“ თითქმის ხმამაღლა წამოვიძახე მე. ბრაზმა ამიტანა, შეურაცყოფილი აღამიანის რიცხვა ყელში მომაწვა! მე მზათ ვიყავი მომეკრიბა უკანასკნელი ძალ-ლონე და ეს ჩემი უზრდელი მხედარი გაქანებულ ტრამვაიდან ქუჩაში გადმომესროლა. მაგრამ აქ ერთმა გარემოებამ შემაყენა, როდესაც ჩემს გარშემო მივიხედ-მოვიხედე დავინახე, რომ ვინც სკამზე იჯდა ყველა ჩემს გარემოებაში იყო, თითოთითო მგზავრი ყველას ეჯდა კისერზე.

— „აქ, აღბათ ასეთი კანონი არსებობს, ვინც ტრამვაიაში ადგილს იშოვნის მან უქვევლად თავისი კისრით თითო მგზავრი უნდა წაიყვანოს!“ გავივლე გულში და დავემორჩილე ჩემს ხვედრს. ახ-

ლა მხოლოდ მე ჩემს თავს ვუბრაზდებოდი აჩქარებისათვის და ადგილის დაკავებისათვის. ჯერ კიდევ კარგათ ვერ გამოვრკვეულიყავ, ამ შეურაცყოფისაგან, რომ უეცრათ მემანქანემ ისე სწრაფათ შეაჩერა გაქანებული ტრამვაი, რომ მთელი ვაგონი მგონი ერთ საყენზე შეხტა, საშინლათ შეინძრა, ჩემი მხედარიც შეტორტმანდა და მგონი ჩემს კისრიდან ძირს გადმოკოტრიალდა, მეც მოვწყდი ჩემს ადგილს და წინ გადავეშვი, თავი ტრამვაის რკინის სვეტს მივარტყი, აქ წამოდგომა დავაპირე, მაგრამ საუბედუროთ ჩემი ჩემოდანი გამომედვა ფეხებში, ზელმეორეთ წავიქეცი და ჩემი ჩემოდნიანა ტრამვიდან ქუჩაში მოვადინე ბრავგანი. აქ ალბათ გული შემიწუხდა, რადგანაც მას შემდეგ რა მოხდა აღარაფერი მახსოვს.

3. ბრძოლა ქუჩაში.

როდესაც გამოვერკვე და თვალი, გავახილე უპირველეს ყოვლისა მე დავინახე ჩემს წინ აღმართული უზარ-მაზარი წითლათ შეღებილი და დაზგაზე წამოდგმული ბოქვა, რომელზედაც სხვილი ასოებით ეწერა: „Холодный русский квасъ, кружка 2 коп.“ თავი ალბათ კიდევ მიბრუოდა, რადგანაც ასოები ბოქვაზე ხტოდენ და ცვეკვადენ. მთელი ტანი რაღაც მოღანთული მქონდა, აგერეგერ ტკივილებსაც ვგრძნობდი. მე გამაკვირვა ჩემმა მდგომარეობამ; ვერ მომესაზრა სად ვიყავი და რა დამმართოდა. მაგრამ ამ დროს ვილაცამ თავზე მგონი ცაფი წყალი დამაპკურა, ამას მოყვა ხმები: „დახე, დახე თვალი გაახილა! მგონი მორჩა არა უშავს“ ამ სიტყვებმა სრულიად გამომარკვია, მომაგონდა ჩემი თავგადასავალი ტრამვაიზე. წამოდგომა დავაპირე, აქ ვილაცა დამეხმარა და ზეზე წამოვჯექი. მივიხედ-მოვიხედე და დავინახე, რომ ქუჩაზე, საკვასე „ბუტკის“ წინ ვიყავი. ჩემს გარშემო აუარებელი ხალხი შეგროვილიყო და ცნობის მოყვარეობით მიცქეროდენ. ზოგ მათგანს ღიმიც უთრთოდა პირზე.

— „როგორ გრძნობთ თავს?“ — შემეკითხა უცელ წამოსიებული სქელი ქალაროსანი კაცი, ალბათ თვი თონ მეკვასე.

— გმადლობთ, არა მიშავს რა, მხოლოდ თმა აქვს გაწებული მგონი სისხლისგან, ალბათ ძლიერ დამიკრავს თავი ქვაზე რომ სისხლი მიდენია, ვუპასუხე მე. თმა მართლაც სულ გაწებული მქონდა.

— არა ყმაწვილო, ევ სისხლით არ არის, როდესაც ფულშეწუხებული იყავით, ცივი კვასი დაგაპკურეთ თავზე, კვასი ხომ იცით შაქრიანია და უეჭველია იმის ბრალი იქნება, მომიგო მან ღიმილით, ამაზე ხალხშიც აგერ-ეგერ სიცილი ატყდა.

— კვასი რისთვის!? ცოტა უხერხულათ შევეკითხე მას.

— ჰე! თქვენ ალბათ ახალ ჩამოსული ბრძანდებით, რომ ეს არ გცოდნიათ, ღლით აქ ქალაქში წყალი არ იშოვება და მაშ რა გვექნა! ისევ ღიმილით მიპასუხა მან.

მე უხერხულ მდგომარეობაში ჩავარდი ჩავარდი, კიდევაც შემრცხვა ჩემი ასეთა უცოდინარობა. უხერხულობის გასაფანტავათ ტანსაცმელს და ქუდს დაუწყე ულანათოდ ბერტყვა, რომლებიც მტვერში თრევით სულ ერთიანათ გასვრილიყო. შემდეგ მადლობა გადაუხადე ჩემს მზრუნველებს, გამოვემშვიდობე და გავსწიე ჩემი მოგზაურობის გასაგრძობათ. „ოჰ, როგორ ღმერთი გამიწყრება და შემდეგში კიდევ ტრამვაიში ჩავჯდები?!“ ვამბობდი ჩემთვის და მივდიოდი საკმაოდ გრძელ და ფართე ქუჩაზე. საშინლათ ცხელოდა, მზეც პირდაპირ თავში მიცხუნებდა, დავაპირე ქუჩის მეორე მხარეზე გადასვლა რადგანაც იმ მხარეზე უფრო გრილოდა. ის იყო შუა ქუჩას მივალწიე და ტრამვაის ლიანდაგი უნდა გადამერო, რომ უეცრად სად იყო სად არა გამოჩნდა შორიდან ავტომობილი, ის მოჰქროდა სწორედ ჩემს პირდაპირ. მე შიშით დაუცალე გზა და მარცხნით გადაუხვიე მაგრამ ჩემმა განსაცვიფრებლობით იმანაც მარცხნით გადმოუხვია მე გავექანე ისევ მარჯვნივ, ისიც მარჯვნივ წამოვიდა, მე ზელმეორედ მარცხნით წივედი ისიც მარცხნით გამოიყვა. აქ მე სრულებით დავიბენი, ვერ მოვისაზრე ქუჩის ტროტუარზე გადასვლა „სწორედ ჩემი მარცხი სწავლია მეთქი“ ვიფიქრე და ანგარიშ მოუცემლათ რაც ძალი და ღონე მქონდა მოვეკურცხლე პირდაპირ შუა ქუჩით, ავტომობილი კი უკან მომდევდა; მაგრამ დიდხანს აღარ მიბრენია, მალე მუხლებმა მისუსტა და ღონე მიხდილი, დასუსტებული დავეცი ქუჩაზე. სულს ძლივს ვითქვიმდი, გული მიღონდებოდა, რადგანაც სიკვდილის მოახლოვებას ვგრძნობდი, აი ერთი თვალის დახამხამება და გადამივლის ავტომობილი და გავთავდები ყფიქრობდი გულში... მაგრამ უეცრათ ვილაცის მადლიანმა ხელმა ელვის სისწრაფით ამიტაცა ზევით და ქუჩის ტროტუარზე დამსვა, ალბათ ძლიერ სწრაფათ მოხ-

და ეს ყველაფერი, ჩემი აყვანა და ავტომობილის იმ ადგილზე გასრილება ერთი იყო.

კოტა ხნის შემდეგ, როდესაც მოვსულიერდი და დავწყნარდი, მე დავინახე ჩემს წინ მღვარი ახალგაზდა ყმაწვილი, რომელიც მზრუნველობით შემომცქეროდა.

— ხომ არ დაგშავებიათ რა? — ტკბილათ შემეკითხა ის.

— გმადლობთ, არაფერი.

— კინალამ არ გაგსრისათ იმ ვერანამ, ძლივს მოვასწარი თქვენი აყვანა.

— ოჰ, ეს თქვენ იყავით! მაშ, თქვენ გადამარჩინეთ სიკვდილსაგან?

გმადლობ, მეგობარო გმადლობ. — აქ მე გადავვხვიე უცნობს და გადავკოცნე — ოჰ, ამას მე ვერ გადაგიხდით მეგობარო, მაგრამ ეს აქ რა ამბავი ყოფილა? — აღელვებული ვამბობდი მე.

— ააა, თქვენ აღბათ ახალ ჩამოსული ბრძანდებით და არ იცით, რომ აქ ქუჩებში ბრძოლაა გაჩაღებული.

— როგორ თუ ბრძოლა? გაკვირვებით შევეკითხე მე.

(დასასრული აქნება)

ლონდონიუს პოდბიპენტა.

წერილი რადკაშიის მიმართ.

პატივცემულ თქვენი ჟურნალის 15 № ში ბ-ნი არონ ტულუში წინანდადებას მაძლევს იმ ჩემი „გამოცანა ლანჩუთისთვის“ შესახებ, რომელიც დაიბეჭდა ამავე ჟურნალის 4 № ში, რომ ან გავაცხადო: გამოცანა არ ეხება ტულულუსს და ან გავუყვე მას სამართალში, თორემ ცილის მწამებლის სხელთ მონათვლას მემუქრება.

ამის შესახებ ბ-ნ ტულუშის საყურადღებოთ ვაცხადებ შემდეგ: ხსენებულ გამოცანაში არავისი და მაშასადამე არც ბ-ნ ტულუშის და მაშასადამე არც ბ-ნ ტულუშის ვინაობა არც ტიტული არარის ნახსენები სადაც აშკარაა ვერავინ და ვერევის ვერც შეითვისებს და ვერც მიათვისებს გამოცანის შინაარსს იურიდიულათ, რადგან გამოცანაში დახატულია ტიპი მავნე ადამიანისა, რომელიც ყოველ საზოგადოებაში და მით უფრო ლანჩუთშიაც მოიპოვება, რომელიც აწუხებს და ატყუილებს, როგორც საზოგადოებას ისე მთავრობას და არა თუ დაუსჯელად, ხშირათ სხვის დამსჯელათ და კანონის

„დამცველად“ რჩება, მარა მისი ვინაობა დრომდის მარტო მისმა მონაწილეებმა იციან, მხოლოდ ნამოქმედარს მისს მთავრობაც და ხალხიც ხედავს და დაეძებს კიდევ. დასასრულ, გამოცემაში თუ ვინემ თავის სახე დაინახა იცნო ავტორი ამაშიაც უდანაშაულოა თვარა მტერმა (როგორც ტულუში ამბობს) რამდენიც უნდა იძახოს. ი. ე — ძემ კაცი მოძკლა, ვლ. გ — ძემ დუქნებო გაქურდა. ბ. წ — ძე ყაჩაღებთან ცხოვრობსო არც საზოგადოება და არც ბატონ ტულუში ამას ისე არ დაიჯერებს, როგორც თვით ტულუშზედ გამოცანის ბრალდებას. პატივცემით ბურცევი.

ლია წერილი

ბატონო ეშმაკო!

მივიღე თქვენი წინადადება მამა გიორგი კვირიკელიას შესახებ და შეუდექი კიდევ მეორე წუხლის სისრულეში მოსაყვან ენერგიულ მუშაობას. რაც შეეხება პირველ მუხლს აუქმებს მესამე მუხლი, რადგან ჩემს ძალას აღემატება მაგი გიორგის საზოგადო მოღვაწეობის სრული აღწერა და უმორჩილესად ვსთხოვ თქვენს რედაქციას გამოგზავნოს განსაკუთრებული და საგანგებო გამოძიებელი აღნიშნული საქმის სისრულეში მოსაყვანათ.

პატივისცემით ბუტუნა.

მამა გიორგი კვირიკელიას.

პატიოსანო მამაო!

იმ ინცინდენტის აღნიშვნის გამო, რომელიც მთელმა ფოთმა, საპოლიციო განყოფილებამ და მომრიგებელმა მოსამართლემაც კი იცის, თქვენ გინებებია ჩემი დასჯა ისეთის საშვალებით, რომლის წინააღმდეგ ჰეშმარიტება და მოწამე ნაკლებათ გამოდგება თურმე, რისთვისაც მე მივმართავ თქვენს სათნო და კაცთ მოყვარე გულს, შესცვალოთ გზა ჩემის დასჯის და მაგებინოთ პასუხი ისეთ სასამართლოში სადაც „დიფამაცია“ არ შევა ძალაში და ყოველი ღამნაშავე შესაფერად დაისჯება. თუ თქვენ ამას არ ინებებთ თქვენი საქციელი იმიზეც აშკარა გახდება ვინც დღემდის არა იცოდა რა.

დავშთები თქვენი მორჩილი ბუტუნა.

ქალაქ თფილისში

გამოდის ყოველ-კვირეული იუმორისტული გამოცემა

ეჭმაკის მათრასი

ჟურნალის სამხატვრო და სალიტერატურო მხარეს განაგებენ **ეჭმაკი და თაგუნა**,
ხოლო გამოცემის საქმეს ა. გ. ბუკია.

ჟურნალის ფასი - 12 თვით 5 მ. ♦ 6 თვით 3 მ. ♦ 3 თვით 1 მ. 50 კ. ♦ 1 თვით 50 კ.
„ეჭმაკის მათრასში“ დაიბეჭდება მხოლოდ იუმორისტული შინაარსის წერილები, ლექსები, მოთხრობები, ზღაპრები,
არაკები, შარადები, გამოცანები, ნაკვესები და სხვა.

→ ჟურნალში დაიბეჭდება საერთაშორისო ომის ილიუსტრაციები.

რედაქცია სთხოვს ყველა თანამშრომლებს, მასალები გამოგზავნონ

ამ ადრესით:

Тифлисъ *)

С. Р. Таварткиладзе.
Олгинская 6,
Почтов. ящ. № 96.
(ეჭმაკის მათრასისათვის)

*) ეს ადგილი კონვერტზე მარკისათვის არის დანიშნული და გულმავიწყებს მოვადგინებთ, რომ
→ უმარკო წერილებს რედაქცია არ დაიხსნის →